

KO TE

KAHITI O NIU TIRENI.

HE MEA TA I RUNGA I TE MANA O TE KAWANATANGA.

PONEKE, TAITE, PEPUERE 9, 1922.

Nga Paero o te Kaunihera Maori o te Takiwa o Raukawa raro i te Ture Kaunihera Maori, 1900, me te Ture mo te Ora, 1920, kua whakaetia.

Tari o te Minita Maori,
Poneke, i Noema, 1921.

HE whakaatu tenei kua pai te Kawana-Tianara ki te whakaae i nga paero e whai ake nei i hanga ia e te Kaunihera Maori o te Takiwa Kaunihera Maori Raukawa raro i nga tikanga o tekiona tekau ma ono o te Ture Kaunihera Maori, 1900.

J. G. COATES, Minita mo nga Mea Maori.

Kua whakaetia.

JELlicoe, Kawana-Tianara.

KAUNIHERA MAORI O TE TAKIWA MAORI O RAUKAWA.

NGA PAERO.

TENEI te Kaunihera Maori o te Takiwa Maori o Raukawa i whakaturia i raro i te Ture Kaunihera Maori, 1900, me ona menemana me te Ture o te Ora mo te Katoa, 1920, ka hanga nei i enei tikanga-whakahaere hei whakapi mo nga tikanga whakahaere i perehitia ki te *Kahiti o Niu Tireni* i te 7 o Oketopa, 1910, i raro i te mana o aua Ture, me timata te whai mana o aua tikanga-whakahaere a te wa e whakaetia ai e te Kawana-Tianara, me te panuitanga o aua mea i roto i te *Gazette* me te *Kahiti*.

WHAKAMARAMA.

I roto i enei tikanga-whakahaere, mehemea ia kaore e taupatupatu ana ki nga kupu e whai ake nei, a mehemea kaore i motuhake te takoto a etahi atu whakamaramatanga, koia enei o ratou tikanga:—

“Tua Ture” tona tikanga ko te Ture Kaunihera Maori, 1900, me ona menemana me te Ture o te Ora mo te Katoa, 1920.

“Te Kaunihera” tona tikanga ko te Kaunihera Maori o te Takiwa Maori o Raukawa i whakaturia i raro i aua Ture.

“Komiti” ara “Komiti Marae” tona tikanga ko te Komiti Marae o tetahi kainga Maori i whakaturia e te Kaunihera i raro i nga tikanga o aua Ture.

Kahiti—A.

“Takiwa” tona tikanga ko te Takiwa Maori o Raukawa i panuitia e te Kawana-Tianara i raro i aua Ture.

“Taone Maori” tona tikanga he Taone Maori i whakaturia i raro i te Ture Taone Maori, 1895.

“Whakatakotoria” tona tikanga i whakatakotoria e nga tikanga whakahaere i hangaia i raro i aua Ture, e enei paero ranei.

(A.) NGA TIKANGA WHANUI.

1. Ko nga matenga tupapaku katoa ma nga whanaunga tata o te tupapaku, a, mehemea kei te ngaro ke ratou, ma te tangata nona te whare, e noho ana ranei i roto i te whare i mate ai te tupapaku, e whakaatu ki te Kai-rehita mo nga Whanautanga, Matenga Tupapaku, Marenatanga Maori, tino tutata, i roto i nga haora e toru tekau ma ono i muri iho o te matenga. Ko te tangata e takahi ana i tenei tikanga ka ahei kia whiua ia kia utu i te moni kua e neke atu i te kotahi pauna.

2. I ia matenga tupapaku, mehemea kaore tetahi takuta whai raihana i tae kia kite i taua tupapaku, me uiui e te komiti nga ahuatanga katoa i pa ki taua matenga, ara, te ahua o te mate, te roa o te paanga o te mate, te mahinga i te tupapaku, nga ingoa o nga tangata i mahi, i tiaki ranei i te tupapaku, a me tuku te ripoata o taua uiuinga ki te Kai-rehita mo nga Whanautanga, Matenga Tupapaku, Marenatanga Maori, tino tutata.

3. Ko nga tupapaku mehemea ka mate i waenganui i te 15 o nga ra o Maehe me te 15 o nga ra o Hepetema (e uru ana ano ia aua ra), i roto i te tau, me tanu i roto i nga ra e wha i muri iho o te matenga; a mehemea ka mate i waenganui i te 16 o nga ra o Hepetema me te 14 o nga ra e Maehe (e uru ana ano ia au ra), me tanu tonu i nga ra e toru i muri iho o te matenga, haunga ia mehemea ka takoto ke te whakahaere a te Aphiha Whakahaere i te Ora mo te Takiwa, a te Aphiha Whakahaere o te Ora mo nga Maori ranei.

4. Kite mate he tupapaku i runga i te paanga mai o tetahi mate rere (*infections*) me tanu tonu te tinana i roto i nga haora e rua tekau ma wha i muri iho o te matenga. Me hari tonu atu hoki te tupapaku i te whare, teneti, hohipera, i te wahi ranei i mate ai, ki te urupa kua e whakatakotoria ki tetahi whare, kainga ranei i te huarahi, a me kua hoki e whakaetia kia tu he tangihanga.

5. Ma nga whanaunga tata o te tupapaku, a, mehemea kei te ngaro ke ratou me te tangata nona te whare, e noho ana